

Taurusis elnias

2017

Išvaizda

Nuotraukos autorius Kęstutis Vecka

Nuotraukos autorius Marius Kavaliauskas

Išvaizda

Nuotraukos autorius Romualdas Barauskas

Išvaizda

Nuotraukos autorius Renatas Jakaitis

Nuotraukos autorius Marius Čepulis

Pėdsakai

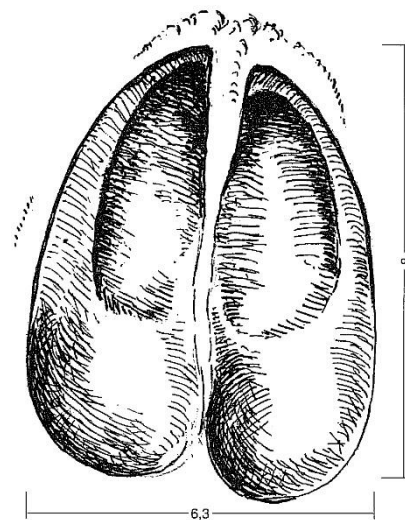

Suaugusių individų:
ilgis: 7 – 11 cm
plotis: 5,5 – 7 cm

Jauniklių iki 3 metų:
ilgis: 4 – 5,5 cm
plotis: 3,5 – 5 cm

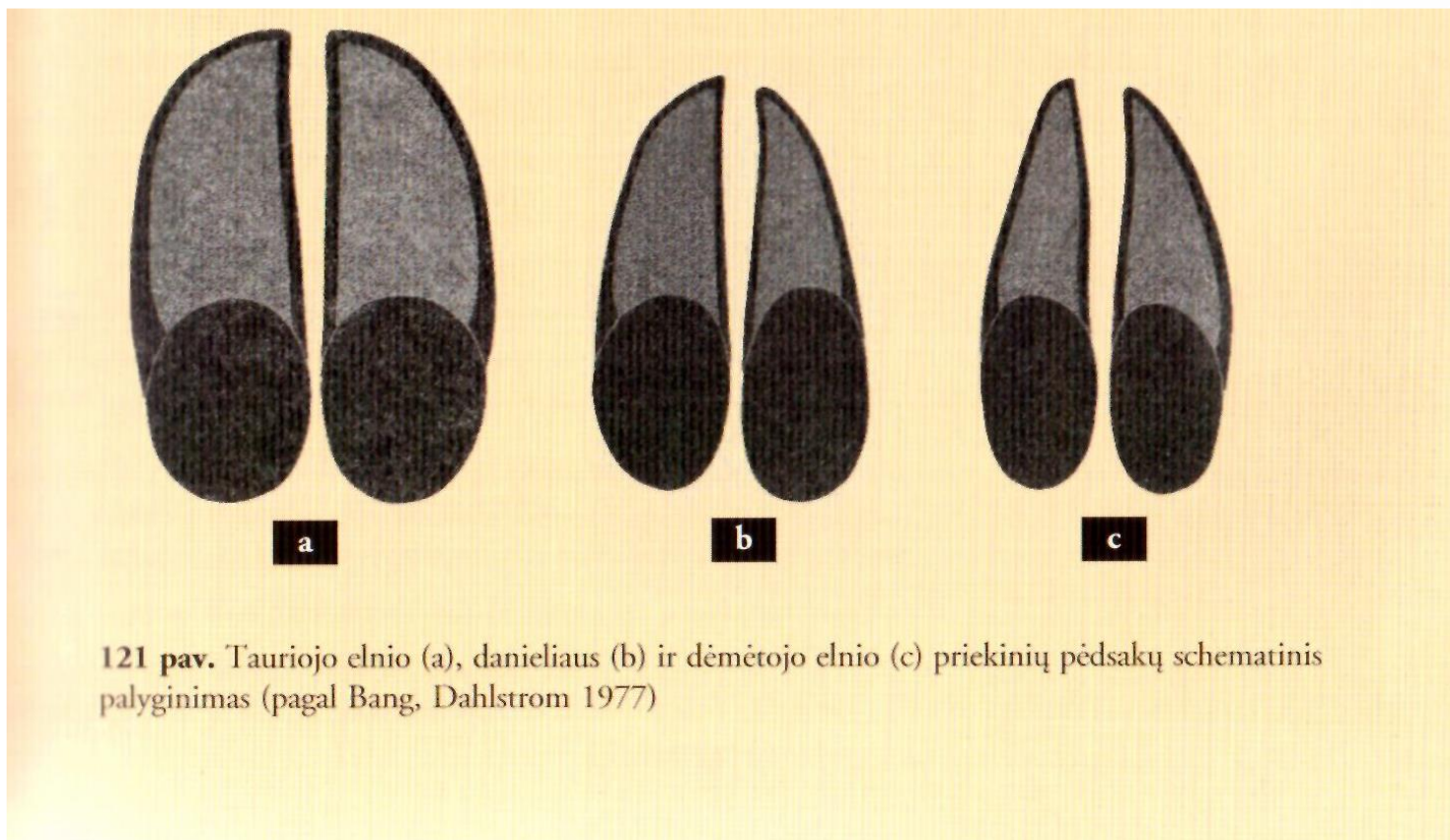

1, 2 pav. Suaugusio elnio pėdsakai.

Pėdsakai

121 pav. Tauriojo elnio (a), danieliaus (b) ir dėmėtojo elnio (c) priekinių pėdsakų schematinis palyginimas (pagal Bang, Dahlstrom 1977)

Pėdsakai

3 - 5 pav. Elnias – genėtinai stambus žvėris, tad jo pėdsakai ryškiai įsispaudžia įvairaus kietumo grunte.

Pėdsakai

6 - 7 pav. Kanopų forma cilindriška. Kanopėlės įsispaudžia tik tam tikrais judėjimo atvejais.

Pėdsakai

8 - 9 pav. Elnio pėdsaką nesunku supainioti su jauno briedžio pėdsaku, tad reikia atkreipti dėmesį į pėdsako dydį, formą, pėdsakų eilę.

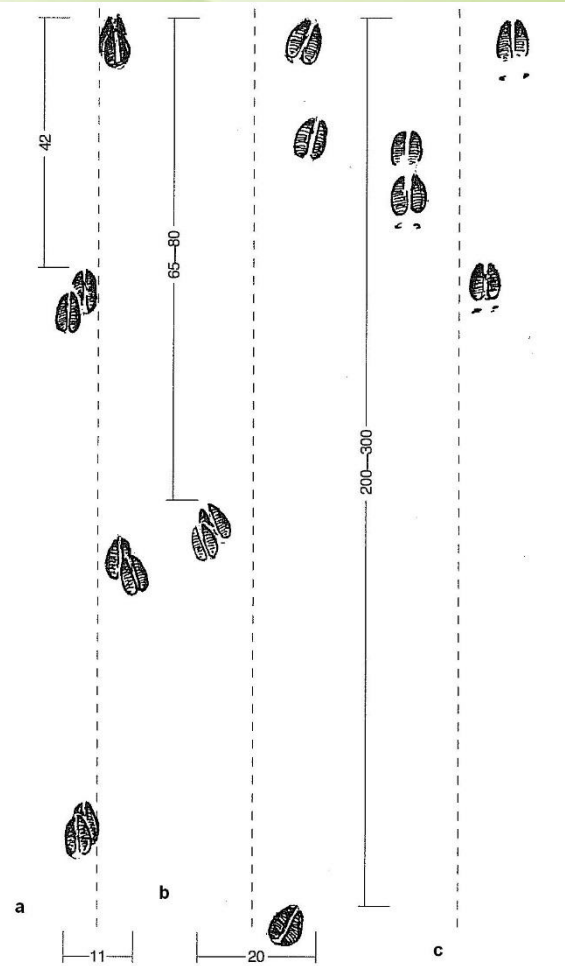
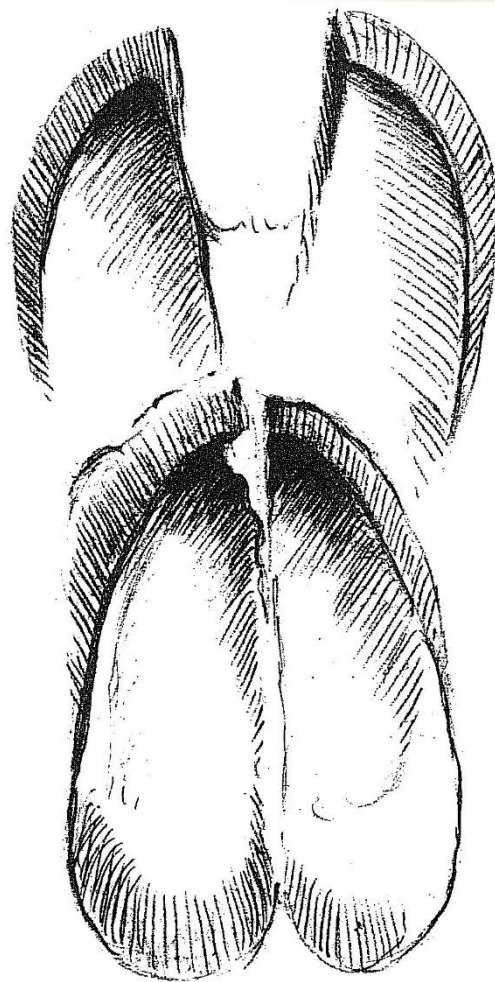

Pēdsakai

Stambiu planu parodīti nuo kalno besileidžiančio elnio pēdsakai. Matyti, kaip stipriai išsiskečia priekinės kojos kanopos.

Judėjimo pobūdis:

- A. Patelės.
- B. Jauno patino.
- C. Bėgimas šuoliuojant.

Veiklos žymės

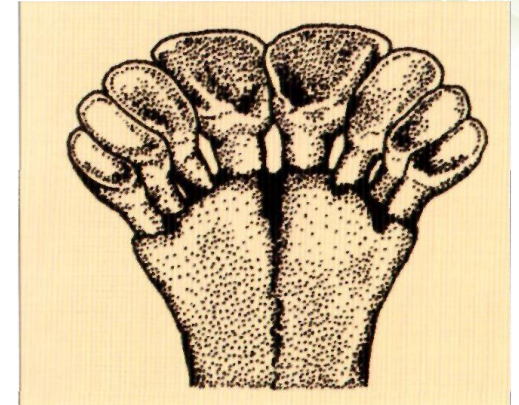
10 pav. Artėjant pavasariui elniai pradeda numetinėti ragus. Kad tai vyktų greičiau, jie ragus trina į medžius, krūmus ar žemę.

11 pav. Sniegas užklodamas miško paklotę, paslepia augalus. Aptikę maistinguosius augalus ar jų dalis, žvėrys juos atsikapsto.

Veiklos žymės

12 - 13 pav. Žiemos metu aktyviai maitinamasi sumedėjusiomis augalų dalimis: šakelėmis, žieve.

Veiklos žymės

14 pav. Taurieji elniai vaikščioja grupėmis, tad jų maitinimosi vietos primena ištryptą aikštelę.

Veiklos žymės

15 pav. Elnio guolis mažesnis nei briedžio, bet gerokai didesnis nei stirnos

Veiklos žymės

16 pav. Taurieji elniai noriai maitinasi šėryklose paliktu édesiu.

Veiklos žymės

17 pav. Rujos metu išmušamos duobės, kuriose gyvūnai voliojasi ir teškenasi.

Veiklos žymės

20 pav. Šioje nuotraukoje yra šerno išmatos. Jos savo spalva ir išvaizda labai panašios į Tauriųjų elnių spiras.

18 - 19 pav. Elnių spiras mažesnės už briedžių, bet didesnės už stirnų spiras.

Taurių elnių šeimos struktūra

- Visais metų laikais laikosi būryje;
- Būna patelių, patinų ir rujos būriai;
- Žiemos metu kartais keli būriai apsijungia;
- Individų grupei vadovauja viena iš vyresnių patelių turinti jauniklį;
- Būrį sudaro nuo 4 iki 10 žvėrių;
- Kartais seni patinai laikosi pavieniui;
- Ruja prasideda rugpjūčio pabaigoje ir tęsiasi iki spalio vidurio;
- Rujos metu susidaro haremai (2 – 4 patelės su toje teritorijoje gyvenančiu patinu);

Tauriųjų elnių šeimos struktūra

Nuotraukų autorius Romualdas Barauskas (www.naturephoto.lt)

Tauriųjų elnių šeimos struktūra

- Patelės jauniklių susilaukia gegužės – birželio mėnesiais. Dažniausiai atsiveda vieną jauniklį, kuris būna dėmėtas;
- Po kelių valandų jauniklis jau gali vaikščioti, o po kelių dienų jau ir bėgioti;
- Jauniklį žindo iki žiemos, tačiau jei tampa bergždžia gali žindyti iki pavasario;
- Iki dviejų metų patinų ir patelių kūno masė ir matmenys mažai tesiskiria;
- Individai subręsta trečiaisiais gyvenimo metais, tačiau patinai reprodukcijoje dalyvauja apytiksliai nuo 5 metų;

Mityba

- Laikosi lapuočių ir mišriuose miškuose. Visais metų laikais lankosi netoli miško esančiuose žemės ūkio plotuose;
- Minta augaliniu maistu: medžių bei krūmų lapais, ūgliais, žieve, vaisiais, kerpėmis, grybais, kultūriniais augalais;
- Suaugę patinai per parą suėda apie 15 kg, patelės apie 11 kg įvairaus maisto.
- Noriai ēda uosio, šermukšnio, drebulės, karklo, ažuolo žievę, pušies spyglius, viržius, mėlynės, bruknės, ažuolo giles.
- Kirtavietėse skabo drebulių, beržų ir kitų lapuočių ūglius.

Elnias lietuvių tautosakoje

- Žodžio „taurus“ reikšmės lietuvių kalbos žodyne:
 1. Kilnus, garbingas, didžiadvasis;
 2. Doras, lemtas, valyvas;
 3. Geras, tinkamas, prideramas;
 4. Pasižymintis puikumu, dailumu;
- Seniausio išlikusio pasaulyje aitvaro, rasto Olandijoje (1773m.) nuotrauka. Įdomu, kad prancūziškai aitvaras: Cerf-volant, išvertus reiškia „skrendantis elnias“.

The old Dutch kite

Elnias lietuvių tautosakoje

1. Elnio vaizdinys aptinkamas liaudies kūryboje: dainos, sakmės, pasakos ir kita mitologija (elnicas devyniaragis);
2. Mitologijoje elnicas siejamas su šviesa;
3. (V)Elnias. Vėlinas (Velnicas) mitologijoje sietinas su materialumu;

